

Hartkatheterisatie

Op advies van uw cardioloog heeft u besloten tot een hartkatheterisatie (CAG = Coronair Angio Grafie). Dit onderzoek vindt plaats in Gelre ziekenhuizen Apeldoorn. Deze folder geeft u informatie over de gang van zaken tijdens de hartkatheterisatie en hoe u zich daarop kunt voorbereiden.

Wat is een hartkatheterisatie?

Bij een hartkatheterisatie bekijkt de cardioloog de kransslagaders rondom uw hart. Dit gebeurt via een katheter die wordt ingebracht in de (slag)ader van uw pols of lies. Van de medewerkers van de katheterisatiekamer krijgt u precies te horen wat er tijdens het onderzoek gebeurt.

Vorbereiding

Van de afdeling hartkatheterisatie krijgt u bericht over de datum en het tijdstip van deze dagopname. Door drukte kan het programma uitlopen, waardoor u later aan de beurt bent dan gepland, bijvoorbeeld omdat andere patiënten om medische redenen voorrang krijgen.

Eten en drinken

- Komt u vóór 10.00 uur? Dan mag u een licht ontbijt van een beschuit of boterham met beleg en een kopje koffie of thee.
- Komt u ná 10.00 uur, dan mag u ontbijten zoals u dat gewend bent.

Gebruik medicijnen

- Heeft u diabetes en gebruikt u insuline? Neem dan 's morgens de normale hoeveelheid insuline en een normaal ontbijt.
- Gebruikt u metformine tabletten? Dan heeft de cardioloog met u besproken of u deze tijdelijk moet stoppen in verband met het onderzoek.
- Gebruikt u Acenocoumarol (Sintrom® / Sintrommitis®) of Fenprocoumon (Marcoumar®) of Apixaban/Dabigatran/Rivaroxaban? Dan heeft de cardioloog met u afgesproken of en zo ja wanneer u tijdelijk moet stoppen in verband met het onderzoek.
- De Ascal of Plavix (clopidogrel) moet u gewoon innemen.
- Plastabletten mag u op de dag van het onderzoek niet innemen.
- Ook laxeermiddelen kunt u beter een dag overslaan.
- Overige medicijnen mag u 's morgens gewoon innemen.

Medicijnenlijst

Wilt u voor al uw medicijnen een actueel medicatieoverzicht van uw apotheek meenemen? Tijdens uw verblijf heeft u zelf het beheer over uw medicijnen. Neem ook uw medicatie mee in de originele verpakking, en de doseerkalender van de trombosedienst als u die heeft.

Bloedonderzoek en infuustoediening

Bij een verminderde nierfunctie bepaalt de cardioloog of u een uur voor het onderzoek extra infuustoediening krijgt. Krijgt u deze extra infuustoediening? Dan heeft u bij uw afspraak een formulier gekregen om bloed te laten prikken. Hierop staat de datum vermeld waarop u dit moet laten doen. De afspraak hiervoor maakt u online via:

www.gelreziekenhuizen.nl/patient/bloedprikken.

Uw behandelend cardioloog geeft u hiervan de uitslag.

Begeleiding naar huis

U mag na uw opname niet zelfstandig naar huis gaan. U mag ook zelf geen voertuig besturen zoals auto rijden. Regel daarom vooraf dat iemand u komt ophalen.

Verblijf in het ziekenhuis: wat neemt u mee?

- U verblijft na het onderzoek minimaal 3 tot 6 uur in het ziekenhuis. Bij geen bijzonderheden gaat u dezelfde dag naar huis. Als het later wordt dan 22.00 uur, moet u een nacht blijven.
- We raden u aan om mee te nemen: toiletartikelen, een paar warme sokken, een extra stel ondergoed, een ochtendjas, een makkelijke broek zonder rits of knopen (bijv. pyjama of joggingbroek) en pantoffels.
- Tijdens het onderzoek mag u geen sieraden dragen. Laat daarom kostbaarheden zoals horloges, ringen en sieraden thuis.

Opname

Voorafgaand aan de hartkatheterisatie meldt u zich bij de balie op afdeling A4, route 93. U wordt dan verzocht plaats te nemen in het zitje. Voor of na het opnamegesprek met de verpleegkundige, wordt u verzocht afscheid te nemen van uw begeleiders. Tijdens de bezoeken zijn zij uiteraard van harte welkom op afdeling A4.

De bezoeken zijn: 14.00 - 15.00 uur en 18.00 - 19.30 uur.

Vóór het onderzoek

- U wordt voorbereid in de onderzoekskamer of op de zaal. Daar wordt onder andere uw bloeddruk gemeten en alleen indien nodig een infuusnaald geprikt.
- Bent u overgevoelig voor jodium of contrastvloeistof? Geef dit dan door aan de verpleegkundige.
- Voorafgaand aan het onderzoek mag u alvast naar het toilet gaan. U krijgt een OK jasje aan. Tijdens het onderzoek kunt u het beste de jogging/ pyjama broeken warme sokken dragen. Dames mogen **geen BH** dragen tijdens het onderzoek.
- Belangrijk:
Krijgt u tijdens uw verblijf klachten van pijn op de borst? Waarschuw dan een verpleegkundige!

Gelre Apeldoorn is een opleidingsziekenhuis

Aanwezigheid en onderzoek is mogelijk door een cardioloog in opleiding die onder supervisie staat van een cardioloog.

Het onderzoek

U wordt naar de hartkatheterisatiekamer gebracht. Het onderzoek wordt door één van de cardiologen uitgevoerd. Dit hoeft niet uw eigen cardioloog te zijn. U krijgt precies te horen wat er tijdens het onderzoek gebeurt. Het onderzoek wordt uitgevoerd via de (slag)ader van uw pols, lies of uw bovenarm.

De aanprikplaats wordt plaatselijk verdoofd, dus u bent tijdens het onderzoek bij bewustzijn. Soms is het nodig om de bloeddruk te meten in hartholtes aan de rechterkant van het hart en in de longslagader. In dat geval wordt er een katheter opgevoerd vanuit een ader in de lies. We spreken dan van een rechterhartkatheterisatie of rechts katheterisatie. Beide onderzoeken worden soms samen uitgevoerd, maar ook vaak als aparte ingreep. In zeldzame gevallen kunt een onaangename pijnsensatie ervaren.

Het onderzoek duurt ongeveer één uur. De cardioloog geeft u de voorlopige uitslag van het onderzoek. De assistent(e) verwijdert het buisje uit uw pols, lies, of arm en er komt een drukverband om. Daarna wordt u opgehaald door verpleegkundigen van verpleegafdeling A4.

Risico's

Hartkatheterisatie is een invasieve ingreep waarbij met katheters de bloedbaan wordt ingegaan. Aan invasieve ingrepen kleven risico's. De beslissing om een hartkatheterisatie te verrichten wordt daarom altijd weloverwogen genomen. Hierbij wordt door uw arts in overleg met u de risico's van de hartkatheterisatie afgewogen tegen de risico's van niet katheteriseren.

Complicaties die kunnen optreden zijn:

- bloeding op de aanprikplaats
- hartinfarct
- beroerte
- beschadiging (of dicht gaan zitten) van de slagader/ader waar de katheter werd ingebracht
- hartritmestoornissen tijdens de ingreep (waarvoor in zeldzame gevallen kortdurende reanimatie nodig is)
- allergische reactie op contrastvloeistof
- nierfunctiestoornissen
- longbloeding (bij rechterhartkatheterisatie)

Het optreden van een complicatie is zeldzaam en bovendien afhankelijk van de lichamelijke gesteldheid en leeftijd van de patiënt.

Na het onderzoek

U mag zelf op afdeling A4 naar familie en/of begeleiding bellen dat het onderzoek is afgerond en dat zij het eerstvolgende bezoekuur weer op bezoek kunnen komen.

Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van contrastvloeistof. Om dit weer kwijt te raken moet u deze dag extra drinken, minstens 1 liter meer dan u gewend bent.

U mag de afdeling niet verlaten. Als de procedure via de lies verloopt, geldt er nog 2 tot 6 uur bedrust afhankelijk van het soort drukverband. Het kan goed zijn dat u dan pas de volgende dag naar huis mag.

Tijdens uw opname krijgt u 's middags een broodmaaltijd en 's avonds een warme maaltijd. Het drukverband wordt regelmatig gecontroleerd. De verpleegkundige geeft u leefregels mee voor na de katheterisatie.

Naar huis

De opname duurt na het onderzoek minimaal 3 tot 6 uur. De verpleegkundige controleert voor het ontslag uw pols, lies of arm. Bij geen bijzonderheden mag u dezelfde dag naar huis. Als het later wordt dan 22.00 uur, dan blijft u de nacht in het ziekenhuis.

Leefregels

Bij hartkatheterisatie via de pols

De eerste 2 dagen na de hartkatheterisatie moet u rekening houden met de volgende leefregels:

- Gedurende 2 dagen houdt u uw arm in een mitella om de arm zo min mogelijk te gebruiken en stuwung te vermijden. Tijdens bewegingen zoals bij eten, schrijven en toiletgang mag u uw arm wel gebruiken.
- U mag na 24 uur weer douchen en na 5 dagen weer in bad gaan.
- U mag gedurende 2 dagen geen auto rijden of fietsen en dergelijke.
- U mag gedurende 2 dagen geen zware dingen tillen.
- Wanneer u weer mag werken is afhankelijk van uw werkzaamheden en bovenstaande leefregels.

Bij hartkatheterisatie via de lies

De eerste 2 dagen tot een week na de hartkatheterisatie moet u rekening houden met de volgende leefregels.

- U mag gedurende 2 dagen niet douchen.
- U mag gedurende 2 dagen geen zware dingen tillen.
- U mag gedurende 2 dagen geen autorijden of fietsen en dergelijke.
- Beperk gedurende 2 dagen het traplopen.
- Wanneer u weer mag werken is afhankelijk van uw werkzaamheden en bovenstaande leefregels.

Bij hartkatheterisatie via de bovenarm (arteria brachialis)

De eerste 2 dagen tot een week na de hartkatheterisatie moet u rekening houden met de volgende leefregels.

- Gedurende 2 dagen houdt u uw arm in een mitella om de arm zo min mogelijk te gebruiken en stuwung te vermijden. Tijdens bewegingen zoals bij eten, schrijven en toiletgang mag u uw arm wel gebruiken.
- U mag na 24 uur weer douchen en na 5 dagen weer in bad gaan.
- U mag gedurende 2 dagen geen auto rijden of fietsen en dergelijke.
- U mag gedurende 2 dagen geen zware dingen tillen.

- Wanneer u weer mag werken is afhankelijk van uw werkzaamheden en bovenstaande leefregels.

Uitslag

De voorlopige uitslag van de hartkatheterisatie krijgt u na het onderzoek. De definitieve uitslag bespreekt uw eigen cardioloog met u tijdens het eerstvolgende polikliniekbezoek.

Wanneer contact opnemen?

- Neem bij huiduitslag, roodheid of jeuk direct contact op met de arts van de Eerste Harthulp.
- Controleer gedurende één week de insteekopening waardoor de hartkatheterisatie plaatsvond. Voelt deze rood en warm aan? Neem dan contact op met uw huisarts.
- Vond de hartkatheterisatie plaats in een slagader en bloedt de insteekopening of zwelt de huid daar rondom? Laat dan iemand druk uitoefenen op de insteekplaats en laat direct de arts van de Eerste Harthulp waarschuwen.
- Treedt er een zwelling van de lies op? Neem dan direct contact op met de arts van de Eerste Harthulp.
- Heeft u acute klachten over uw wond of pijn op de borst? Neem dan contact op met de arts van de Eerste Harthulp.
- Het is mogelijk dat u opnieuw hartklachten krijgt. Neem dan contact op met uw huisarts of met de arts van de Eerste Harthulp.

Eerste Harthulp Apeldoorn, tel: 055 - 844 65 84

Eerste Harthulp Zutphen, tel: 0575 - 592 724

Vragen?

Wilt u nadere informatie of heeft u vragen of klachten tijdens uw verblijf?

Geef dit dan aan bij de verpleegkundige.

Heeft u vooraf vragen? Bel dan de polikliniek Cardiologie.

Gelre Apeldoorn

- maandag t/m vrijdag;
- van 08.30 - 12.30 en 13.30 - 16.00 uur;
- tel.: 055 - 581 18 01;

Gelre Zutphen

- maandag t/m vrijdag;
- van 08.30 - 16.30 uur;
- tel.: 0575 - 592 808;

Heeft u na de behandeling nog vragen? Bel dan tijdens het verpleegkundig spreekuur:

- Apeldoorn: maandag t/m vrijdag 8.30 – 9.30 uur, tel: 055 – 581 1560

Verder lezen?

Vraag de verpleegkundige om de folder 'Hartkatheterisatie' van de Hartstichting.

Of bekijk deze informatie op de website: www.hartstichting.nl, zoekwoord Hartkatheterisatie.